

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошенЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Воєнні вибори.

Німецькі парламентарні вибори та проголошення віймового стану з припиненням конституційних громадянських свобод.

Львів, 2. березня 1933.

Місяць тому новий німецький уряд з Гітлером на чолі розв'язав райхстаг та розписав нові вибори на день 5. березня. Короткий термін тих виборів мав означувати або нехиті до безпарламентарного правління або бажання як мога швидше добути розв'язку проблеми відношення внутрішніх сил народу: на цей або другий бік, за Гітлером чи проти Гітлера. Річ тільки в тому, що урядова (націонал-соціалістична) преса заявила без обиняків відразу: якщо уряд не здобуде 51 відсотків усіх мандатів, себто безоглядну більшість, і якщо до урядового табору не прилучиться тоді католицький центр, тоді уряд „попросить“ Гінденбурга диктаторських уповноважень проти парламенту. Іншими словами, виборча кампанія, яка досягла свого найвищого ступеня, не йде за владу в державі, тільки за форму, якою та влада хоче закріпитися: з парламентом або без парламенту. Чи не пригадується деяка аналогія з польськими відносинами у 1928 році?

Ця аналогія постільки ще правильна, що поруч із гаслом виборчим націонал-соціалістів (уряду) „хто не за Гітлера, той проти нього“, весь величезний державний апарат найшовся на дзубі „за“, а проти всіх партійно-політичних противників вживається нині в Німеччині справді засобів, яких досі та країна широких і ненарушних громадянських свобод ще не знала. Інша річ, що об'єктивні умови внеможливилиб навіть найкращу волю військ не спутувати виборця при виконанні його найважливішої державно-громадянської функції: при віддачі голосу за тим, хто їм диктує виключно індивідуальна совість. Цей об'єктивний умовиною є німецькі комуністи.

Не відомо, чи правильною та державно-творчою була тактика гітлерівців утотожнювати з комуністами весь лівий, навіть яскраво анти-комуністичний демократичний табор та насилу загавати в комуністичні обійми соціал-демократів. Однак з другого боку фактом є, що й тактика цих останніх, безхребетність німецьких соціал-демократів та їх вічне демагогічне „переліцтовування“ комуністів, — могла озлобити німецький національний табор та перекопати їх про потребу боротьби проти одних і других. Досить, що ліві і праві проголосили гасла безпощадної виборчої боротьби і що в наслідку та боротьба відразу почала проявлятися — у щоденній гронці постріляних, поколених і побитих.

Але й отой своєрідний вияв виборчих „температур“ не був би остаточно великим лихом, колиб не події останніх днів: пожежа німецького парламенту й репресії, що вдарили вже не лише на комуністів і соціалістів, але й на всіх німецьких виборців. Декрет президента припинив важливість тої статті конституції, яка гарантувала особисту свободу, свободу вислову своєї думки, свободу преси, товариств і зборів, тайну листів, телеграфічних вісток і телефонічних розмов, неотчужуваність помешкання та майна... Фактично, хоч надалі урядують державні, не військові, суди та судять лише по значно загостреному кодексу (включно до кари смерті за цілий ряд провин), і хоча армія надалі стоїть остронь влади, — фактично настав у Німеччині навіть не віймовий а воєнний стан...

Серед таких відносин парламентарні вибори тратають справді всякий глузд. При останніх виборах винишньому урядовому більковій нац.-соціалістичній та німецьких націоналів (Гітлер-Гугенберги) забракло 9 відсотків до безоглядної більшості. Чи тих 9 відсотків здобуде тепер сам Гітлер чи у спілці з Гугенбергом; чи створить собі штучну більшість через уневажнення комуністичних мандатів безпосередньо перед відкриттям парламенту; чи він, маючи свою більшість, відтожить парламентарну сесію і правитиме впродовж дальших місяців без парламенту (знову

аналогія з польськими відносинами!); чи врешті — не здобуде більшості ані сам, ані з Гугенбергом і розв'яже парламент проголошуючи диктатуру — все це не має вже нині суттєвого значіння. Бо у всіх тих випадках будуче правління та будуча політика після виборів булаб така сама. І коли переглядати німецьку пресу всіх відтінків, то можна дуже виразно відчутти, що німців не цікавить нині сам вислід виборів, тільки те, що після виборів приїде та яку конкретну політику поведе уряд Гітлера після виборів. Єдина парламентарна комбінація, яка моглаб алагіднити ексклюзивний характер уряду та зберігти Німеччину від поважних устроєвих потрясень, — це можливість блькову націонал-соціалістів з народною партією („Фольксепартай“) і католицьким центром. Однак при нинішньому розвитку німецьких подій ідея центрально-правого кабінету стає щораз менше реальною.

Найбільш реальною можливістю є фактична диктатура націонал-соціалістів. Кожна диктатура — це величезне ризико, це гра у піжмурки, це оперування кількома невідомими. Покищо й диктатура Гітлера це одна велика невідомість. Єдина справді ясна і безсумнівна ціль Гітлера: анниціти комунізм у Німеччині, — це завдання вели-

Ніхто не знає, що йому принесе будучність, тому повинен шадити на чорну годину, а свої ошадности помішувати

В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ

„ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

чезної ваги і коли Гітлерові вдалось би його виконати, здобув би собі вікопомну заслугу перед історією цілого культурного світа. Однак покищо Гітлер нищить комунізм лише механічними засобами, лише арештами, терором і репресіями. Тимчасом 5 мільонів німецьких комуністів не повстало з дня на день, на чародійний кивок московської палички. Нужда, безробіття, державні тягари та відсутність кращих виглядів — ось головні підстави зросту комуністичних сил і симпатій, а Москва стала лише експлуататором німецької нужди. Головне завдання Гітлера — усунути безробіття та алагіднити нужду населення. Коли вдасться це йому — комунізм втратить природний ґрунт під ногами і буде з корінням винищений.

Ця великанська завдання має реалізувати Гітлер з днем 5-го березня, з покінченням періоду міжпартійної боротьби. Чи вдасться воно йому — покаже найближча будучність.

Хто це все здійснить?!

(Лист з Америки.)

Нью Йорк, 13. лютого 1933.

Дорога Землячко, „Ви засипуєте нас безнастанно всілякими проєктами. Але скажіть, будь ласка, хто то буде їх виконувати?“ — оце головне питання, поставлене до мене в Вашому приватному листі. — Хоч трохи пізно, а всетаки годиться на нього відповісти.

Добре, що таке питання поставили. Ви, отже жінка, а не чоловік. Бо жіноцтво завсіди вважало слабшим у громадянському житті і до них не має людство претенсій, щоби вони були лідерами. Однак не можна заперечити, що жіноцтво має великий вплив на участь мужчин у громадянському житті. Мені ще й тепер доводиться часто почути навіть від провідних громадян на ріжнородних зібраннях у Нью Йорку таке: „Не можу нині ще сказати, скільки я жертвую на цю справу без порозуміння з жінкою“. А ще частіше можна почути від мужчин таке оправдання: „Я не можу прийти на наради, бо мені жінка не дозволить“. Прикро це довідатися, що чоловік, як не схоче чогось виконати, зараз, на місці, має параван, за який може сховатися. А вірного громадянина бере досада: „Чому то наші жінки мають бути гальмою у громадянському житті?“

Бо коли жінка має такий негативний вплив на мужчин, то чому вона не може мати позитивного впливу на їх діяльність? І тут саме, дорога землячко, мушу відповісти на Ваше питання, хто буде виконувати проєкти, якими американський дописувач засипує громадянство. Ви жінка для свого чоловіка; Ви мати для свого сина. Спартанка, що висилала сина на війну, рішала про її вислід. Українка, що піддержить свого чоловіка чи свого сина в громадянській праці, посередньо причиняється до виконання більших чи менших народних подвигів.

Певно скажете, дорога землячко, що це пусті фрази, кидані не від нині в нашому громадянстві. На тій точці погоджуюся з Вами. Ріж-

ниця між нами та, що за нашої пам'яті не було ще такої нагоди, як тепер, пригадувати на такі засади, плани, діла. Ота боротьба всіх проти всіх, отой світовий хаос, оте безнастанне барабанення про можливий переворот майже в кожній країні, переконують мене, що й у нас хтось повинен барабанити.

З минулої історії знаємо, що після великих депресій приходять часи великого розмаху. Теперішня депресія обіймає цілий світ. Коли має по ній прийти відбудова, то вона мусить перевищити все, що досі нам відоме. Такі великі перевороти ми називаємо революціями. І тому й теперішній період часу треба прирівняти до епохальних революцій. Революції не може чоловік „зробити“ ані „вдумати“, бо це стихійні переміни. Такі переміни не можуть прийти без духової спонуки. Отже, український нарід має пережити серед світової революції ще свою окрему революцію, то він бодай повинен бути свідомим того, що він переживає. А коли він несвідомий того, то може втратити нагоду до великого діла.

Дехто думає, що громадянська війна сама собою є революцією. А скільки-то кривавих громадянських воєн не принесли ніякої зміни, отже ніякої революції, крім зміни осіб при кермі уряду? Чи це не повинно застановити все наше свідоме громадянство, коли ми так щедро кидаємо „революційними“ гаслами? Саме недавня наша минувшина вчить, що українська держава лише тому апала, що в нас не було перед тим української революції. Значить, ми не були духово приготовані на такий переворот. Українська держава здавалася нам чимсь недосяжним, і тому неприродним. І тому так легко ми погодилися зі станом, який запанував безпосередньо після зриву національних сил.

Якби Ви, дорога землячко, спитали мене, що я вважаю найважливішим постулатом української революції, то я сказав би: вплинути на вироблення переконання цілого громадянства про можливість існування одного національного проводу, як спільного авторитету, не зважаючи на те, що ми недержавна нація і не маємо на це примусової санкції, як от мають уряди державних націй. Коли фізичний примус державних націй впливає на переконання загалу, що уряд є правним і фактичним проводом, то чому так важко без фізичного примусу пере-

ОДИНОКА ПРАВДИВА УКРАЇНСЬКА ДОМАШНЯ КУХНЯ. СПЕЦІАЛЬНІ УКРАЇНСЬКІ СТРАВИ. ЦІНИ ДУЖЕ ДЕШЕВІ. РЕСТОРАН І КАВАРНЯ „У НІ О Н“, ВУЛ. КОСЦЮШКА І (НАРОДНІЯ ГОСТИННИЦЯ).

хонати український загальний провід про потребу признання спільного національного проводу? Чи то зрілість народу все треба одиновати аж після того, чи він має свою державу, отже і свій уряд, який при допомозі поліції і міліції виконує збірну волю народу? Чи то без такої сили не можна створити моральний авторитет в українській народі для його власного добра?

Не говоримо тут про перепони до створення одного національного проводу, бо це окрема справа; але кажемо про добровільне признання засади: український народ, без огляду на своє політичне положення, признає солідарно авторитет національного проводу з таким самим ефектом, якби цей провід був створений примусово в своїй власній державі.

Коли мова про те, кого нині вважати за націю, то треба прийти до висновку, що ту частину народу, яка свобідно може виявити свою волю в справі признання одного проводу та що бере також відповідальність за плянову свідому діяльність народу.

І якби серед нашого громадянства перевели революцію в цьому одному переконанні, то це влекло би нашому народові всі дальші терміни, які він мусить пережити, коли має досягнути великий національний ідеал.

Коли ми прийшли до цього висновку, дорога землячко, то тепер не буде важко Вам відповісти на питання: „Хто то буде виконувати пляни й проекти, висувані заокреанським дописувачем“.

Ніхто інший не виконає їх, як не само громадянство. А чи воно їх виконає сьогодні чи завтра, це вже друге питання. Але Ви мусите

причислити до цього творчого громадянства і Вашого сина і Вашу доньку і саму себе, якщо можете хоч трошки вплинути на напрям їх праці.

А якби прийшла санкція на єдиний національний провід, тоді й заморські українці стануть до праці побіч тієї частини нації, що живе на рідній землі і тоді може Ви, дорога землячко, станете вільніше дихати, бо будете почувати в собі більше сил, ніж їх відчуваєте тепер.

Покищо за одно може Вам ручити: що єдина українська маса на Західній Області не згинє. Як мала би була згинуті, то вже було б тепер сліду по ній не стало. А як не згинє і мусить існувати, то ліпше, щоб не існування було також і признакою свого власного свідомого життя, а не безнастанним корченням з мого життя, а не безнастанним корченням з мого життя. А може і біль той не такий страшний, бо ми про нього не будемо безнастанно думати. Може само переконання, що український народ може жити іншим, свобідним життям, вплине на інший духовий, бадьорий настрій і він буде сміятися з усіх змагань противника задати нам якнайбільше мук. Бо ступінь терпіння залежить у великій мірі від відчуження. Як ми прийдемо до висновку, що теперішні переживання це лише спосіб гарту, як підготовки до ясної будуччини, тоді ці переживання не будуть для нас муками, а великою школою життя.

В надії, дорога землячко, що приймете ці слова як такі, що походять з переконання про їх доцільність, пересилаю Вам рідний поклін зза океану.

Д-р Семен Демидчук.

Цукорки і півзолотівки як засоби пропаганди.

Чи може учитель видурювати від шкільних дітей підписи на шкільних деклараціях за польською мовою навчання?

Дня 12. лютого 1933 р. відбулися установчі Загальні Збори Круга „Рідної Школи“ ім. Тараса Шевченка у Підлужу станіславського повіту, на які прибув п. Дмитро Савчак, делегат Повітового Круга „Рідної Школи“ зі Станіславова. При „внесках і запитах“ присутні батьки дітей у шкільному віці запитували делегата, як мають поступати супроти учителів у їхній школі, які обіцяють дітям з нижчих клас цукорки та по 50 сотників за те, що підпишуть своїх батьків на деклараціях за польською мовою навчання.

Очевидно, це один із багатьох випадків різновидних зловживань, проти яких треба безоглядно боротися. Закон Грабського з 31. липня 1924. і міністерський виконний розпорядок з 7. січня 1925 р. хоч і вводить різні рівності супроти українців і поляків при переведенні шкільного плебісциту, очевидно в користь поляків, — то всеж таки постановляє визначно, що сама школа не може бути тереном боротьби за мову навчання. Не тільки нема там мови про те, щоб учитель міг мішатися до шкільного плебісциту, щоб такий плебісцит переводити у шкільному будинку, — але просто забороняється там, щоб навіть оповістки у справі шкільного плебісциту приліплювати на

шкільному будинку чи в самій школі. А видурювати у шкільних дітей підписи їхніх батьків на шкільних деклараціях хочби і за польською мовою навчання — це протизаконний і каригідний поступок і проти кожного такого випадку треба вносити не тільки протест до Шкільної Кураторії через належну Повітову Рад (повітового шкільного інспектора), але також скаргу до прокуратури з наведенням імен і прізвищ допущених учителів та дітей як свідків.

При цій нагоді зайвий раз пригадуємо, що плебісцит за українськими школами минув 31. грудня 1932 р. і тепер не треба вже підписувати ніяких шкільних декларацій, ані інших документів, ані чистого паперу. Також українські батьки повинні про всяке заборонити своїм дітям підписувати їх на шкільних деклараціях чи денебудь.

Рішучо боротися проти всяких зловживань, підступів і видурювань, не дати себе залакати ніякими погрозами, а постояти за українську школу твердо і послідовно аж до повної перемоги!

Факти зловживань і обманства, разом з особами та свідками подавати негайно до Правної Оборони при Головному Управі Рідної Школи у Львові, Ринок 10 та до української преси.

Хто хоче навчитися доброї української літературної мови, хто хоче пізнати історію своєї мови, хто хоче долатися, як де говорить український народ, ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ

Науково-популярний місячник „Рідна мова“
присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.
Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО
ПЕРЕДПЛАТА: 6 зол. річно, 3 зол. піврічно, 1.50 чвертьрічно. За границею 1 амер. долар. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:
Warszawa, Stalowa 25. m. 10.

Зміни в уряді Радянської України.

Як повідомляє ПАТ, першим заступником голови ради народних комісарів став б. радник радянського посольства у Варшаві, проф. Любченко, а другим дотеперішній народний комісар освіти Скрипник. ПАТ називає його бувшим радянським консулом у Львові, яким він ніколи не був.

Японська контрола на морі.

Як повідомляють із Шангаю, японський уряд наказав воєнним кораблям строгу контролу над усіма транспортними судами, що йдуть до китайських портів. Японські воєнні кораблі мають задержувати й ревідувати всі кораблі, що плывуть до Кантону і Шангаю та конфіскувати транспортні вантажі і муніції. Особливу увагу мають звертати на кораблі англійські. Нема сумнівів, що цей розпорядок може довести до поважних міжнародних конфліктів.

ТОКІО, 2. III. ПАТ. Японські джерела повідомляють, що японські передні стежі ввійшли до Лівто-Уан, що впало минулої ночі після завершення бою.

Університетський страйк.

В Загребі вибух студентський страйк. Забарикадовано входи до університетського будинку, щоб не допустити молоді на виклади. Коли один студент хотів силою дістатися до середини, прийшло до бійки, при якій ранили студента. У зв'язку з цими подіями ректор припинив виклади до 5. ц. м.

Тягнуть Польшу до Малої Антанти.

ВІЛГОРОД, 2. III. ПАТ. В часі дискусії над ратифікацією пакту Малої Антанти посол Павлячек висловив бажання від скупщини, щоб до Малої Антанти увійшла теж Польща. Його промову прийняли оплесками. На засіданні скупщини були присутні польський шарже д'афер Малюм і радник посольства Любачевський.

Хто не платить за часопис, підриває ціну пресу.

ФЕБЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 4. БЕРЕЗНЯ 1933.

ПРОСНЕР MERIME.

2)

Таманго.

Отже „Надія“ вирушила в п'ятницю, добре засоблена і вкомплектована у все потрібне. Леду був би може хотів, щоб щогли були трохи солідніші; але весь час, як довго був командантом корабля, не мав причини варіювати на них. Переїздивши швидко і скоро аж до берегів Африки. Якби закинув в усті ріки Жоаль (так мені здається) в хвилині, коли англійські кружляки зовсім не стерегли цієї частини побережжя. Тубильці меншери зараз з'явилися на покладі. Хвилина була якнайдогідніша; славний воєвник і продавець людей Таманго пригав саме на побережжя велику кількість невольників і продав їх по дешевій ціні, як чоловік, який відчуває себе в силі і змусі скоро засобити знову ринок, як тільки забравше йому товару.

Капітан Леду казав підвезти себе на беріг і відвідав Таманго. Найшов його в хаті зі соломи, збудованою для нього на скору руку, в товаристві його двох жінок та кількох помічників і сторожів. Таманго прихилився на прийняття білого капітана, у що тільки міг. Був одягнений у стару бязю від блакитного військового одноструку, на якій були шевцянки капюля: але

на кожній рамені висіли ще по два золоті еполети, зачіплені на однім ґулаку, так що один баламкався зпереду, а другий ззаду. Тому що він не мав сорочки, а білої була як на його ріст трохи за коротка, то поміж білими полами бязю і штандами з гвінейського полотна визирала смуга чорної шкіри, подібна до широкого пояса. При боці мав причіплену на шнурку велику кавалерійську шаблю, а в руці держав гарну, подвійну, англійську рушницю. Так прибраний африкавський воєвник думав напевно, що перевищає елеганцією найбільшого париського чи лондонського джигуна.

Капітан Леду приглядався йому якийсь час мовчки, а Таманго, простуючися перед ним як гренадієць, що переходить перед чужинним генералом, і тішився враженням, яке, здавалося йому, зробив на білім. Леду оглянув його з видом зважця, потім звернувся до свого товариша і сказав:

— За цього драба дістав би я щонайменше тисячу таларів, якби так привіз його здоровим і цілим на Мартиніку.

Посідали, а морець, який знав трохи фольклору мову служив за перекладчика. Коли вже зложили собі взаємно повитальні компліменти, корабельний хлопець приніс коник з пляшками горілки: випили, а капітан, щоб вивести Таманго в добрий настрій, подарував йому гарну мідяну цорбівницю, з портретом Наполеона на по-

кришці. Таманго прийняв подарунок з великою радістю, почім усі вийшли з хати, посідали в тіні напроти пляшок з горілкою, а Таманго дав знак, щоб привели невольників, яких він мав на продаж.

Вийшли довгим рядом, скорчені від утоми і страху, кожний з шнуром заложеною у вуса, довгі на більше як шість стіп, яких розкохи були злучені на потилиці деревляною поперечкою. Коли треба йти вперед, один зі сторожів бере за плече держак від вил першого невольника, той бере держак другого, другий третього і так один за одним. Коли треба стати, провідник вбиває гострий кінець свого держака в землю і ціла кольна задержується. Легко зрозуміти, що ніхто й не думає вирватися і втікати, коли двигає причіплений до ший грубий дрюк, на шість стіп завдовжки.

При кожнім невольнику, мужчине чи жінці, який переходив мимо, капітан здвигав плечима, оцінюючи, що мужчини слабосильні, жінки за старі або за молоді і взагалі нарікав, що чорна раса зводиться.

— Все здегенероване — говорив. — Колишнє було зовсім інше. Жінки мали по п'ять стіп і шість палів заввишки, а чотири чоловіки самі обернули коловорот фрегати, щоб підняти найважчий якор.

(Продовження буде.)

В справі утворення греко-католицького єпископства для Лемківщини.

Жмут дальших вісток.

Наша вістка про заходи деяких москво-філійських кругів у справі утворення окремого греко-кат. єпископства для Лемківщини (див. „Діло“ ч. 47) викликає небувале зацікавлення в усіх кругах українського й польського громадянства. В цій справі не перестає до нас доходити телефон донині, а вістку про цей план поширила за „Ділом“ буквально вся українська й польська преса.

Очевидно — шовіністична польська преса не помилилася і цієї нагоди, щоби не переїхатися до українців. Мовляв: „Українські шовіністи проти нового греко-кат. єпископства“. (Зате польські шовіністи є за ним! — Прим. склад.). Не проти нового греко-кат. єпископства як такого ми виступаємо, а проти того, що — як у цьому випадку — такого єпископства добиваються протинародні елементи, а радять і рішають про це чужі чинники — поза плечами нашої церковної єпархії. Це, думаємо, таке ясне, що зайва річ над цим ближче розводитися.

Щож до плану утворити окреме греко-кат. єпископство для Лемківщини, в якій то справі це далі жива акція, то — як довідуємося —

найповажнішим кандидатом на лемківський єпископський престол є тепер о. д-р Микола Нагорянський з Варшави. Заходи в тій справі веде м. ін. єзуїт о. Сопух, що має ще з шкільної лавки добрі знайомства з москвофілійськими діячами на Лемківщині, зокрема з родиною відомих Дуркотів. Якби о. д-р Нагорянський не прийняв пропонуваної йому почесної, то є чутка, що за впливами єзуїтів мав би тим єпископом стати єзуїт о. Неманцевич. Новий єпископ мав би бути апостольським адміністратором з повною владою єпископа-ординарія.

Стільки покищо нового в цій справі, за якою слідкуватимемо пильно й далі. Наше негативне становище до справи утворення окремого єпископства для Лемківщини з'ясували ми в першій замітці на цю тему („Діло“, ч. 47).

ОДНАК МИЛО ДО ПРАННЯ І ТОАЛЕТОВЕ

„ВАШЕ ОЧКО“

Є НАЙЛІПШЕ. ФАБРИЧНА СКЛАДНИЦЯ МИЛА І СВІЧОК „В А Ш Е О Ч К О“, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 1, РІГ РИНКУ. 1—3

З діяльності Української Парламентарної Репрезентації.

Промови українських послів і сенаторів в освітніх справах.

Посол Дм. Великанович виголосив дня 7. лютого ц. р. велику промову в часі дискусії над бюджетом міністерства освіти на пленарному засіданні союму. Зновже дня 25. лютого виголосив він промову на засіданні освітньої комісії союму в часі дискусії над законопроектом про музеї.

Сенаторка Ол. Кисілевська виголосила на

пленарному засіданні сенату дня 25. лютого велику промову про важкий стан нашого шкільництва в часі дискусії над бюджетом міністерства освіти. Зновже дня 23. лютого 1933 р. виголосила вичерпуючу промову теж на пленарному засіданні сенату в справі суспільної опіки в нашому краю з нагоди дискусії над бюджетом міністерства суспільної опіки.

З діяльності Українського Академічного Комітету у Празі.

Дня 17. грудня 1932 р. в Празі відбулися чинні загальні збори Українського Академічного Комітету.

II. Український Науковий З'їзд у Празі у днях 20—24. Березня 1932 р. був імпрозантною магіфестацією української науки за кордоном, своїм великим числом учасників і якістю відкриттів дав перегляд української наукової праці на еміграції за 10 літ. Великим успіхом користувалась теж організована під час З'їзду виставка книжок — видань української еміграції.

Другою важливою справою була справа підготовки до видання книжки в англійській мові — „Україна й український наріччя“, яка вийде небагато і буде цінним збірником для інформації чужинців про Україну.

Далі треба відмітити зносини Акад. Комітету з Міжнародною Комісією при Лізі Націй для інтелектуальної співпраці та заходи Комітету перед уладами ЧСР в справі становища українських високоншкіл.

Комітет влаштував два публічні зібрання з нагоди 2.000-літнього ювілею Вергілія та 100-літнього ювілею Гетого.

Крім того, фонд ім. Е. Чикаленка, що існує при Акад. Ком. видав „Уривок з моїх споминів за 1917 р. Е. Чикаленка“.

До Комітету на день зборів належало 16. організацій: Український Вільний Університет, Українська Господарська Академія, Український Педагогічний Інститут, Українська Академія Пластичного Мистецтва, Укр. Наукове Т-во ім. Шевченка у Львові, Укр. Історико-Філологіч-

не Т-во, Укр. Науковий Інститут у Берліні, Укр. Правниче Т-во в ЧСР, Укр. Математично-Природниче Т-во, Спілка укр. лікарів в ЧСР, Укр. університетське угруповання для Ліги Націй, Т-во укр. прихильників книги, Укр. Педагогічне Т-во, Т-во укр. Економістів в ЧСР, Спілка укр. техніків сіл. госп. в ЧСР та Союз укр. організацій інженерів за кордоном.

Крім того до складу Комітету входять як персональні члени, — 8 осіб, а саме: Академики проф. д-р І. Горбачевський, С. Дністрянський, С. Смоль-Стоцький, професори д-р О. Колесса, О. Лотоцький, М. Славінський, О. Шульгин та А. Яковлів.

На зборах вибрали нову Управу, до якої увійшли: голова — ректор У. В. У. акад. проф. д-р І. Горбачевський, заступники голови — проф. С. Смоль-Стоцький і А. Яковлів. Генеральний секретар — проф. д-р Б. Матюшенко та члени — рект. Укр. Пед. Інст. проф. д-р В. Гармашів, проф. К. Мацівнич, С. Сірополко, О. Бородавський і доц. інж. В. Іванис. До Ревізійної Комісії увійшли: проф. М. Славінський, доц. Ф. Ольсаренко та В. Дяковенко.

16. БЕРЕЗНЯ 1933 Р.

В САЛІ МУЗИЧНОГО Т-ВА ІМ. ЛИСЕНКА

КОНЦЕРТ

УКРАЇНСЬКИХ РЕВЕЛЕРСІВ.

Подробиці в афішах.

1-2

Завтра в радіо гарна музика...
Ще нині заложи радіо.

Мусоліні заговорить.

РИМ, 2. III. ПАТ. Мусоліні визначив на 9. ц. м. засідання великої фашистської ради, на якому обговорить міжнародну ситуацію. Заповідження засідання викликало в політичному світі велике зацікавлення.

Ірландія не присягає англ. королеві.

ДЕБЛІН, 2. III. ПАТ. Ірландський парламент прийняв 79 голосами проти 49 проект закону про знесення присяги на вірність англійському королеві. Проект буде пересланий до сенату і до 60 днів стане законом з обов'язуючою силою без огляду на можливу опозицію сенату.

75-ліття купецької фірми

НЮ ЙОРК, 13. лютого. (Вл. кор.) Ньюйорський „департаментовий стор“ Р. Г. Мейсі, що займає тепер цілий міський блок при 34 вулиці між 6-ю і 7-ю евею, святкує тепер 75-літній ювілей свого існування. Це крамниця більша розмірами, ніж Вонемекера, а з нагоди свята поміщують газети фотографічні знімки першої крамниці зперед 75 літ. Це нічим незамінний дімок, високий на 3 поверхи, збудований на одній будівельній парцелі. В ньому продавали тоді лише блаватні товари („драй гуде“) а місто мало тоді лише 650.000 мешканців (у 1858 р.) Тепер з першої крамниці в лише фірма, бо власникам підприємства в родині Ізидора Стравса. Коли крамницю отворили перед 75 роками при Гренд Стріт на долині міста, денний торг був 11.60 дол. У місяці грудні минулого року середній денний торг досягав суми 900.000 дол.

Даром

2 ЗНАМЕНІТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС“ тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відвратно. Хто предложить цей вирізок отримає 3-й ніжик безплатно.

З життя мандрівного театру.

Кілька слів про Український Театр під проводом Б. Сарамати.

Мандрівні театри мають у нас уже свою доволі багату історію. Та проте вони не знаходять відповідної уваги серед українського громадянства, хоч працю свою роблять чималий вклад у нашу національно-культурну скарбницю. А звертаючи на це більшу увагу, можна би в неодному управителі цього проваду нашого національного життя. Тому кілька слів про виступ такої одної театральної трупи в одному нашому провінційному містечку.

На початку ц. р. виставив у Глинцях львівський український театр під адм. проводом В. Сарамати (у майже незмінному особовому складі був львівського українського театру Й. Стадника) 4 оперетки Легара: „Кільо-Кільо“, „Царевич“, „Жайворонки“ і „Паганіні“, одну Кальмана: „Графиня Маріца“, одну ревію („Упакос без вина“) і „Швейка“. Згадавши вистави пройшла з повним успіхом при численній фреквенції. Остання з черги вистава — „Швейка“ стягнула таки несподівано велике число гостей, яких амало бавив п. І. Рубчак у вчливій ролі доброго воєня. Головні ролі, обсаджені такими артистами, як Блавацька, Сараматова, Рубчак, Данилко, Крижівський (повний склад: Дидиківна, Букатівна, Лисанівна, Шифман, Столярчук, Ольшанський), вдовольняли вповні й більш вибагливу частину місцевої публіки.

Годилосяб хіба завважити, що ревії не дуже бажані в менших місцевостях (та ще заходять питання, чи лише в менших, бо чи ж можна дошукатись у них взагалі чогось будучого?), як також, що хотілосяб час до часу побачити дещо в нашій побутовщині, як для власного вдоволення, так і для виразнішого зазначення українського характеру мандрівної трупи.

Згадуючи прем'єру час, у якому гостив згаданий театр у Глинцях, бажавмо йому ще кращих успіхів у дальшій його мандрівці по Українській Землі та повного розквіту під кожним оглядом.

зіб.

Вистава образ в О. Кульчицької в Перемишлі.

На чотири перші дні березня відчинено в Перемишлі заходом Т-ва Прихильників Мистецтва „Страйтор“ в салі засідань магістрату виставу образів і килимів сестер Кульчицьких. Виставу відкрив нос д-р Загайкевич коротенькою промовою, вказуючи на вагу мистецької творчості для народної культури та висловив подяку Т-ву „Страйтор“ за його заходи у цій важкій і важкій діяльності.

Вистава звертає увагу великою кількістю експонатів О. Кульчицької, зокрема картинам Перемишля. Крім численних образів олійних і акварель сід згадати про мінерити і дереворити.

На відкриття вистави прийшла молодь вищих класів гімназії й жіночого інституту під проводом обох директорів. Варт, щоби хтось зі знавців мистецтва прийшов на виставу зі Львова і поділився своїми враженнями.

Б. Ткачук.

Приписують усе теперішнє лихо минулій війні.

НЮ ЙОРК, 10-го лютого. (Вл. кор.) Трагічне доложення, в якому описався цілий світ під теперішню пору, в вислідом недавньої світової війни — до такого закінчення прийшла „Унія Мира“, зложена з представників різних церков. Учора відбулися наради цієї організації в її домі в П'яті Еві під ч. 76. Цю організацію покладав до життя ще аб. Авдоія Карнері. На нараді створили, що нема що обвинувачувати когонебудь за теперішню біду, бо це є вже очевидне, що йде боротьба на життя і на смерть між милітаризмом і пацифізмом. Як ще даліше народи не зреагують, що шляхом зброєння вони не ділуть до упокоєння умів, то прийде така катастрофа, з якої не буде виходу, себто шаловитий занепад теперішньої цивілізації.

Чермакова дочка кличе рабіна-чудотворця.

Почтовий уряд в Ризі (Латвія) викликали нічу трансатлантичним кабелем із Шیکاго. Виявилось, що дочка шикагівського бурмістра Чермака кликала рабіна чудотворця Шверона, (про якого кажуть, що своїми молитвами поміг багатьом людям видужати), щоби молився за видужання її батька. Про Чермака відомо, що де ліг, помагав жидам. Чермакову дочку повідомили, що Шверон тепер є у Берліні. Тому телефонічна розмова відбулася між Шикаго й Берліном. Рабін відповів телеграмою в гебрайській мові (латинськими буквами), в якій просить пові-

домити Чермакову родину, що в признанні великих заслуг бурмістра Чермака просить Бога, щоби він видужав.

Райтерова агенція повідомляє в Міамі, що при трансфузії крові Чермак помаленьки живив гуму та дав обголитися вперше відколи був ранений. Ударі серця автоматично записувались. Апарат, Чермакові дають вдихати кисень, бо легені замало працюють, серце побуджують порціями наперсника (Дігіталіс) та живлять його глюкозою (виноградним цукром).

СПРАВА ДОКТОРАТИВ.

ВАРШАВА, 2. III. ПАТ. Соймова освітня комісія прийняла в третьому читанні урядовий проект про державні стипендії й інші форми поможі для молоді. Опісля прийняли проект закону про продовження речиння докторатів для студентів філософічних вишів. Ці з них, що почали студії в 1925-6 р. або вчасніше, а предлажили докторські праці до 31. грудня 1932 р., можуть одержати докторати до 31. грудня 1933. Первісний проект передбачував продовження лише до кінця червня 1933.

ПРИПИНИЛИ В УРЯДУВАННІ 50 СЛУЖБОВЦІВ.

ВІДЕНЬ, 2. III. ПАТ. Арештованих у зв'язку зі страйком залізничників випустили на волю. 50 вищих службовців ген. дирекції залізниць припинили в урядуванні за участь у страйку. На домагання соц. демократів, у суботу буде засідання нац. ради, на якій соц. демократи виступлять із гострою критикою канц. Дольфуза.

ЗНОВУ СХОПИЛИ РОС. ГЕНЕРАЛА.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 2. III. ПАТ. У Гельсінгфорсі пропав безслідно російський емігрант ген. Ол. Козловський, що жив тут від довшого часу. Здогадуються, що його стрінула доля Кутепова.

ВИКУПИВ ВІД БАНДИТІВ.

ЛЬОНДОН, 2. III. ПАТ. Два тижні тому американські бандити схопили були сина відомого мільонера Бетхера, Ліндбергового приятеля. Нині його випустили на волю, бо батько заплатив бандитам 60.000 дол. Молодий Бетхер сказав, що бандити обходилися з ним добре.

Після увільнення Бетхера поліція 5 вантажними автом. пустилася в погоню за бандитами. В перестрілці вбили одного бандита, інші втекли.

НОВИНКИ

— Першорядна кравецька робітня А. Дуфаниць, Львів Пасаж Миколая, II. пов., напроти кіля „Утіха“. Власні матеріали на складі. 125015-2.

— Чий клич? Мишуть нам: У числі 2-ім часопису „Каменярі“ радить якийсь „Гуцул“ молодий „каменяря“, аби себе поздоровляли оканом „Гаразд“, бо це — мовляв — поздоровлення передвоєнних наших січовиків. Звертаємо увагу, що клич „Гаразд“ зовсім не був січовим, але сокільським, уведений ще проф. Ів. Боберським у наших сокільських товариствах.

— Українець співробітником великого канадського прес. органу. Довідуємося, що п. В. Біберович, б. редактор „Канад. Українець“, „Канад. Фермера“ у Вінніпегу, став з днем 1. II ц. р. співробітником великого канадського щоденника „The Winnipeg Evening Tribune“. Бажаємо йому на цьому становищі якнайкращих успіхів.

— Пісні Кошиця на індексі. Польське м-ство внутрішніх справ відібрало поштовий дебіт брошури „Пісні України — Die Lieder der Ukraine — Písně Ukrajiny“ Кошиця, видані в українській, німецькій та чеській мові в Києві.

— Перша українська газета в Бразилії. У 49 ч. „Діла“ (з 28. II. ц. р.) поміщено за амер. газетами замітку п. з. „20-ліття української газети в Бразилії“, в якій між іншим говориться що „Праця“, видавана в Прудентополіс (у Парані), є „першою українською газетою у Бразилії“. До цієї замітки слід зауважити, що „Праця“ не є „першою газетою у Бразилії“. Ні кілька років до появи „Праці“ заходом громад. еміграції в Куритибі (за допомогою інших осель) виходила газета „Зоря“, яка устоялась трохи не два роки, а відтак у тому ж місті заходами та коштами громади виходив „Прапор“. І аж тоді, коли з причини фінансових труднощів видавці доручили ведення діла прудентопільській громаді, „Прапор“ чогось то зник, і на його місце появилася вже церковний орган „Місіонар“, який перемінився в „Працю“ (1912 р.). Отже першим українським пресовим органом у Бразилії була газета „Зоря“.

— З Українського Музею в Празі. Рівночасно зі збірковою акцією на будову власного помешкання йшла в Українськ. Музеї в Празі дальша праця в напрямі нагромадження матеріалу, яка дала в останніх часах небуденні успіхи. Особливо збільшились військові колекції збіркою уніформ українських військ, та великою колекцією (150 штук) дуже добре збережених негативів, що торкаються історії Українських Січових Стрілців. В дарунку від полковника Росієвича доставив Музеєві інтересний документ часів отаманів: універсал, виданий повстанським отаманом Гулим-Гуленком. Колекція грошевих знаків, що були в обігу по таборах українських полонених, вже зібрана в Музеї компетентно. Культурний відділ має теж багато цікавих под

Що діється в Німеччині.

ПІСЛЯ ПОЖЕЖІ РАЙХСТА, У.

Урядова прусська пресова агенція повідомляє, що дотеперішні офіційні доповідження в справі підпалення будинку райхстагу вказали, що до підпалення легкопаланих матеріалів треба було бодай 7 осіб, а до підпалу, рівночасно, в багатьох місцях, бодай десять осіб. Винуватці мусіли дуже добре визнаватися в цілому будинку. Найтяжчі позначки щодо участі в підпалі звертаються проти комуністичних послів, які в останньому часі часто сходилися в цьому будинку. Зловлений на гарячому вчинку голянець ван-дер-Лібе не втік лише тому, що не орієнтувався добре в будинку. Потверджується, що кілька годин перед пожежою Лібе був з комуністичними послами Герглером і Кененом.

Голяндська преса повідомляє, що Лібе знаний був у Голяндії як провокатор і ворог комуністів.

В цілій Німеччині переводяться масові ревізії й арештування серед комуністів.

СОЦ.-ДЕМОКРАТИ ГОТОВІ ЗІЗНАВАТИ

БЕРЛІН, 2. III. ПАТ. Управа соц.-демократичної партії й фракції в райхстагу, зложила державному надпрокураторові заяву, протестуючи проти твердження про зв'язок між винуватцями підпалення райхстагу і соц.-демократичною фракцією. Всі члени управи заявили готовими аложити в кожній хвилині зізнання, просячи, щоби негайно їх переслухати. Надпрокуратор прийняв цю заяву до відома і зазначив, що покищо не може цього зробити, бо не дістав ще звіту зі слідства.

НАЦ.-СОЦ. РОБІТНИЦТВО ВІРНЕ ГІТЛЕРОВІ.

БЕРЛІН, 2. III. ПАТ. Канцлер Гітлер після від'їзду у през. Гінденбурга прийняв вчора делегацію націонал-соціалістичних організацій фабричних робітників. У своїй промові він закликав, що цілковите знищення марксизму можливе тільки після привернення кращих господарських і соціальних умов. Ті суспільні умовини треба створити. Господарські похибки ліберально-капіталістичного способу думання завели на бездорожжя. Треба підняти не продукцію, але консумційну силу. Канцлер закінчив заявою, що завданням націонал-соціалістичного руху дбати м. і. про інтереси німецького робітництва. З черги представник робітничих організацій запевнив про вірність дая канцлера Гітлера.

ЖИДІВСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ПІД ЗАМІТОМ КОМУНІЗМУ.

БЕРЛІН, 2. III. ПАТ. Відділ кримінальної й політичної поліції перевів ревізію в осідку центрального союзу німецьких громадян жидівського віросповідання. Сконфісковано при тім велику кількість агітаційного матеріалу. Як пише націонал-соціалістичний орган „Фельк. Beobachter“, той незвичайно підбурюючий орган вказав, що під великою назвою союзу крилася комуністична помічна організація. Бюро закрито. Шістьох членів центрального союзу арештовано. На основі сконфіскованих актів стверджено, що союз давав грошеву й ідейну допомогу комунізмові.

РЕПРЕСІЇ БАВАРСЬКОГО УРЯДУ ПРОТИ ГІТЛЕРІВСЬКОЇ ПРЕСИ.

БЕРЛІН, 2. III. ПАТ. З Нюрнбергу повідомляють, що баварський уряд закрив до 5. ц. м. націонал-соціалістичні органи в Байройті „Френкіше Фольксблят“ і „Байріше Оствах“, два найбільші нац.-соціалістичні щоденники в північній Баварії.

ЗДЕРЖАЛИ ДІЄТИ КОМУНІСТАМ.

БЕРЛІН, 2. III. ПАТ. На основі повідомлень преси дієти комуністичних послів здержано. В дні 1. ц. м. дієт не виплачено.

УДАРЕМНЕННИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ ЗАМАХ.

БЕРЛІН, 2. III. ПАТ. Мін. Герінг виголосив вчора коіз радіо промову, в якій пояснив, чо-

му уряд видав останні розпорядки. Герінг заявив, що на основі сконфіскованих у Домі Лібкнехта матеріалів комуністи задумували вночі на 6. ц. м. обсадити Берлін.

ГІТЛЕР ПОСЯГАЄ ЗА ПОВНОТУ ВЛАДИ.

ВІДЕНЬ. Орган соц.-дем. „Арбайтер Цтг.“ зорганізував справоздавчу службу з Берліна крізь Амстердам. На основі його інформацій Гітлер задумує в найближчих днях розпочати боротьбу за здобуття повної влади. В Німеччині панує погляд, що націонал-соціалісти приступлять до акцій зараз після виборів. Найближчим завданням гітлерівців буде усунути Гінденбурга і прокламувати Гітлера президентом німецької республіки. Гінденбурга мають присилувати віддати цілу владу Гітлерові. Правиця готується зі спротивом тим плянам.

В таборі Деберіц під Берліном стягаються відділи райхсвері. Зачувати, що Гінденбург ще перед виборами покине Берлін і переїде до Деберіцу. На основі інших вісток гітлерівський замах плянується на 13. березня ц. р. Якщо замах пощаститься, то канцлером стане Папен. Команду над армією обійме ген. Бломберг, який теж заповідає військову диктатуру.

ГІТЛЕР І МУСОЛІНІ.

ВІДЕНЬ, 2. III. ПАТ. „Н. Вінер Таблят“ довідується з Інсбрука, що на основі запевнень місцевих націонал-соціалістичних кол канцлер Гітлер виїде в середині ц. м. до Венеції, де стрінеється з Мусолінієм.

АРЕШТУВАННЯ В БЕРЛІНІ ТА НА ПРОВІНЦІ.

БЕРЛІН, 2. III. Вчорашнього дня та нічу арештували в Берліні 150 осіб. У вугляному басейні на німецькому Горішньому Шлеську арештували 140 службовців комуністичної партії.

ПРОТИ ЗЛОБНИХ ЖУРНАЛІСТІВ.

БЕРЛІН, 2. III. ПАТ. Кабінет на нинішньому засіданні постановив поробити заходи проти тих представників закордонної преси в Берліні, які злобно підбурюють проти німецького уряду. На приказ уряду арештували нині нач. редактора центрального органу соц. демократів „Форвертс“ посла Фр. Штамфера. Арештували його, як запримічує бюро Конті, в зв'язку з тим, що він підписав спільну заяву, яку оголосила прес. агенція „Соціалдемократіш-р Пресдінст“.

РАЙХСТАГ У ЦЕРКВІ.

Наслідком постанови кабінету новий райхстаг скличуть на перше засідання до касарняної церкви в Почдамі.

КОЖНИЙ ПЕРЕДПЛАТНИК

одержує точно часопис, тому повинен пам'ятати про відновлення передплати.

КИТАЙСЬКИЙ СПРОТИВ ЗАЛОМИВСЯ.

ТОКІО, 2. III. До Лін-Джуань війшли вчора веч. передні стежі відділів Гатторі. Китайці перед відворотом старалися піти до протинаступу, однак після 2-годинного бою, підчас якого японські літаки бомбардували китайців, спротив китайських військ заломився. Бригада кінноти, що йде з півн. сходу, залучилася з військом Гатторі в Лін-Джуань.

МІСТО В ЗВАЛИЩАХ.

ПЕКІН, 2. III. ПАТ. Китайські оборонні рови біля Джетошу бомбардували нагально чотири японські ескадри. Місто Джетошу в звалищах бомби спричинили там багато пожеж.

Хліб чисто житий
Хліб ГРАГАМА
Всіляке значайне
і люксусове печиво

Електрична Пекарня Ф. Табачинського

вул. Богуславського 3
тел. ч. 21-51.
Детальний скел
вул. Личаківська 15.

... який викликав живу дискусію. Нова складання на-
лежить тепер до найделегатніших дьоквалі у місті. Мо-
же хоч це обставина спонукає численних асів нашого
громадянства, які на іншому місці залюбки англозду-
ють квітисти фрази, купувати все потрібне у цій склад-
чці.

БУЧАЧ.

Хто і як виховує наші діти? В місті Бучачі існує
Ризикова жіноча школа, в якій нема ні одного україн-
ця вчителів ні вчительки. Коли прийде неділя і треба ве-
сти діти до церкви, то або веде їх учителька полька,
або просто нема кому їх вести. Перед війною в тій са-
мій школі вчили три вчителі-українки, а по війні зни-
ла ще п. М. Вошняська. Перед трьома роками п. М. Во-
шняська спленсіювали і від того часу лишилася така
жиданська школа, який треба дотепер. Хоч у місті живе
здал 15 пани українки, які мають усі зможни, потрібні
до одержання вчительської посади, ні одна з них не мо-
же дістати місця, не то вже тут у Галичині, але навіть
де-сь у глухому куці на чисто польській території. По-
сади дістають молодші вчительки, за якими промовляє
одна дуже поважний аргумент, що є польками. Укра-
їнської мови вчить учителька п. Филікова, яка україн-
ського майже не знає і яку діти дуже часто поправля-
ють у вислові і в письмі. П. Филікова опраудується пе-
ред дітьми тим, що годі їй уміти українську мову, бо
она „не є русинка“. Дійсно розбурхуючий аргумент!
Друга вчителька, п. Францішка Погочельська, котра
вчить в тій-же самій школі, почувши, що учениці гово-
рять між собою по українськи, обурена сказала до них
так: „якобське невідати, що то за наруд українщи, то-
бисьце сєи астидзїли належєць до него. Жадней Укра-
їни тутай нема, Україна єст за Днєпром, — то єст без-
чельность в обєсносьї наущителькї розмавєць по у-
країнську“. Ось такі то новочасні педагоги вчать і ви-
ховують наших дітей. А своєї вчительки до украї-
нських дітей не допускають. Один з батьків.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Іван Филипчан: КУЛЬЧИЦЬКИЙ, ГЕРОЙ ВІДНІ.
сторична повість з XVII в. з приводу ювілею (1683—
1933). Кульчиці Шляхотські — Самбір 1933. Заходом
Гва „Бойкішніна“ в Самборі. Коштом громади Куль-
чиць Шлях. і ПТ. Жертводавці. З друкарні Наук. Т-ва
м. Шевченка у Львові. Стор. 260, ціна 3 зол.

Ярослав Гашек: ПРИГОДИ ДОБРОГО ВОЯКА
ДВЕЙКА В СІТОВІЙ ВІЙНІ. Славний прочухан.
Авторизований переклад із чеської мови. Бібліотека
„Воєнні Спомини“. Львів 1932. Стор. 160, форм. 8°.

ЖУРНАЛИ.

ВІСНИК, місячник літератури, мистецтва, науки
і громадського життя. Р. І. Книжка 3. Львів, березень
1933. Зміст: О. Ольжич: Японія; Візія; О. Теліга: Полю-
рот; Е. Маданюк: Три поезії; Б. Ніжанкозський: Ста-
рю дні; М. П.: Настане час; Л. Мосенда: Засія; Жорж
Іманн: Мовчати; Ст. Смаль-Стоцький: Немоді; О. Сін-
клер: Мертвий дім; о. С. Смачало: Протикатолицькі у-
передження; Андре Віоліс: Японська дитина; Наталя Лі-
вицька Холодна: Гріх; І. Гончаренко: Техніка держав-
ного перевороту; Л. Мосенда: Джон Гелсворси; Т. Кур-
піта: Ранкове; Д. Донцов: Кошутський консерватизм;
М. Л.: З пресового фільму; Біблїографія.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛІНИ, ілюстрований жур-
нал історії та побуту. Річник V. Ч. 3. Львів, березень
1933. Зміст: А. Курданик: Мазепинка; С. Лисик: Перша
ніч на галицькій фронті; Евакуація дипломатичного
корпусу з Києва в січні 1919 р.; Рік у Холодному Яру;
І. Кедрин: Чому досі нема повної історії Січових Стріль-
ців; Історія 8-ї Галицької Бригади; В. Струк: Бандит;
Великий день; Біблїографія.

НОВА ХАТА, журнал для плекання домашньої
культури. Рік IX. Ч. 3. Львів, березень 1933. Зміст: Со-
фія Русова: Християнство; О. Кобилянська: Моїй
„мєвї“; С. Парфанович: Життя; М. Пастернакова: Кру-
жок давних і нових танків; О. В.: Чи цілувати в руку;
Е. В. Марія Морська: Ір. Вільде: У весняний вечір; М.
Мазур: Риж у модерній кухні; О. П.: Про пересаджу-
вання квітів; С.: Чи не їсти за багатого; Біблїографія;
Міш. Давє: Лямпочка на скідях; Ілюстрації.

НИВА, часопис присвячений справам церковним
і суспільним. Р. XXVIII. Ч. 2. Львів, лютий 1933. Зміст:
Молодь Христови; о. П. Жевуський: Голос св. отця про
єнцикліку „Рерум Новарум“; Р. Плі: Праця Апостола
— званням; о. В. К.: Про парохіяльні сади; о. д-р Г. Ко-
стельник: Генеза жіночого й мужького полу; о. Т. Це-
гельський і о. Й. Ганкевич: Дещо зі священної тради-
ції; о. Т. Богачевський і о. Н. С.: Хто був основником
згромадженя СС. Службениць; З життя духовенства;
Нові книжки; Всячина.

ДЗВОНІ, літературно-науковий журнал. Ч. 2. —
Львів, лютий 1933. Зміст: В. Постригач: Богданові Лє-
пкому; У. Кравченко: Ювілейові Богд. Лєпкому; Б. І.
Антонич: Поет; Над нижньою поезією; З творчості Бо-
гдана Лєпкого; М. Козак: головні моменти наукової дї-
яльності Богд. Лєпкого; Х.: Здалека і зблизья; Е. Ю.
Пеленський: Матеріали до біблїографії Богдана Лє-
пкого.

ВІДРОДЖЕННЯ, ілюстрований орган українсько-
го протизаконогольного Т-ва „Відродження“. Рік VI. Ч.
2. За лютий. Львів 1933.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ, Місячник. Відень
1933. Річник IX, ч. 1—2 за січень-лютий.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ, Місячник. Львів 1933. Рік XII,
ч. 7. за березень.

Листування Редакції.

Всч. о. М. О.: Допис про свято Мазепи на селі до-
волі спізнений, а до того такий довгий, що заняв би май-
же дві шпальти. Якже можемо у такому виді помістити!

Вп. інж. В. Б.: Допису помістити не можемо, бо пе-
нашим інформацій те, що подаєте, тільки в майї мірі
відповідає дійсности.

Вп. Е. Ткачук, Перемишль: Статті, про яку згаду-
ете, ми не отримали. Чи дістали нашу листівку на львів-
ську адресу?

Вп. Кореспондентам у Галичі, Стрию, Яворові, Ка-
лущі й ін.: Невже у Вас ніщо не діється? Чому мо-
чите?

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у приватних оборотах зол. 8.89 і пів.
Золото: долари 9.06, дукати 84.10, 20 корон 38.00,
20 франків 36.75, рублі 49.00.
Срібло: корони 0.30, фльорени 0.75, рублі 1.30.

Трансакції. Продажа. Купно.

Бельгія 125.15, 125.46, 124.84; Лондон 30.36—30.37,
30.52, 30.22; Нью Йорк чеки 8.893, 8.913, 8.873; Нью Йорк
кабель 8.897, 8.895, 8.916, 8.876; Париж 35.12, 35.21, 35.03,
Швейцарія 173.80, 174.23, 173.37; Італія 45.55, 45.77, 45.33;
Берлін 212.70.

Амш.

Банк Польський 76.50 трохі сильніше.

ЗБІЖЕ.

Ціни льоко Підволочиська: Жито одиоцїле 17.50—
17.75, Жито збірне 16.50—16.75, Овес двірський 14.50—
15.00, Овес двірський замоклый 12.50—13.00, Овес збір-
ний 12.00—12.25, Бобик 11.00—11.50, Вика чорна 11.50—
12.00, Вика сіра 9.50—10.00, Гречка на млино 17.50—18.50
Висівки житні 8.50—8.75, Висівки пшен. 8.00—8.25, Висів-
ки пшен. грубіші 8.75—9.25. Ціни льоко Львіа: Жито од-
иоцїле 19.00—19.25, Жито збірне 18.00—18.25, Овес двір-
ський 16.00—16.50, Овес двірський замоклый 14.00—14.50
Овес збірний замоклый 13.50—13.75.

ЦНИ „МАСЛОСОЮЗ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 2. III по-
ма масло десерове 2.90, молоко 15—18, сметана 0.70, яї-
ця 3.80—4.00. Тенденція на масло сильна, на молоко
і яйця слаба.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр.
Пятниця, 3. III. год. 7.30 веч. „Дон Кар-
лос“.
Субота, 4. III. год. 7.30 веч. „Цезар і
Клеопатра“ (Абон. 8).
Неділя, 5. III. год. 3.15 п.жол. „Орфей
у пеклі“.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця 3. III. год. 7.15 і 9.45 веч. Вар-
шавський Театр Банда „Гарна Галатея“.
Субота, 4. III. год. 7.15 і 9.45 веч. Вар-
шавський Театр Банда „Гарна Галатея“.

Кіна.

АДРІА: „Упавша жінка“, „П хлопчик“.
АПОЛЬО: „Конгоріда“.
АТЛАНТИК: „Ігльо“ (з життя ескімо-
сів), „Душегубство при муз. Морі“ (на
осн. Едг. По).
КАСІНО: „Кохання в авто“.
КОЛІСЯ: „Він і його сауга“, реалі-
веседа омішка процає вас“.
КОПЕРНИК: „Вікторія і її гузар“ (Іван
Петрович).
МАРУСЕНЬКА: „Вікторія і її гузар“
Іван Петрович.
МІРАЖ: „На приказ Лівіаки“.
ОАЗА: „Арсен Люція джентельмен-
ваиник“.
ПАЛАС: „Світ цілунок, дівчата“.
ПАН: „100 метрів кохання“ та реалі.

ПАСАЖ: „Король степу“, „Люди на
стілї“.
ПРОМІНЬ: „Улані Улані“.
СТИЛЕВЕ: „Царина підземелля“ та
реалі.
УТІХА: „Бадя в опері“ й реалі.
ХИМЕРА: „Кіноманія“ (Гар. Дьойд).

Закордонне радіо.

Пятниця, 3. березня 1933.

Братислава (279.3) 18.20 Співа, Бресляв
(325) 20.00 „Домеене“ оп. Моцарта, Мі-
ляно (331.4) 21.00 Концерт, Букарешт
(394.2) 20.00 Симф. концерт, Рим (441.2)
16.00 Віолончеля, Лянгенберг (472.4) 13.00
Концерт, 20.00 „Княжна Шага“ оп.
Кальмана, Відень (518.1) 11.30 Концерт,
Будапешт (550.5) 18.10 Листів вечір, Хар-
ків (937.5) 10.00, 15.15, 18.40 Концерт, 13.15
Звуковики, 24.00 Нар пісні, Москва (1000)
17.25 „Перікола“ оп. Оффенбаха (Досв.
720 м.).

Субота, 4. березня 1933.

Братислава 279.3) 16.10 Концерт, 21.00
Оп. музика, Штрасбург (345.2) 18.00, 21.00
Концерт, Штутгарт (360.5) 21.15 „Дер Ца-
бербаум“ муз. комедія Глюка (Фрайбург
569.3 м.), Гельсінгфорс (368.1) 17.25 Співа,
Рим (441.2) 13.00, 17.30 Концерт, Відень
(518.1) 11.30 Капелі, 16.15 Нар мєльоді
(штристи), 20.00 „Мєззалаїс“ ком. Б. Шо-
па, Мінхєн (532.9) 21.15 Концерт, Буда-
пешт (550.5) 12.05 Музика, співа, 18.45 Кон-
церт, співа, Харків (937.5) 10.00 Анд., 13.15,
15.15 Концерт, 16.30 Музика для дітей,

17.40 Гумор, сатира, 18.00 Мист. трансм.,
18.40 Український концерт, Москва (1000)
17.25 „Царина-Свіжінка“ оп. Римського-
Корсакова (Досв. 720 м.), Париж (1724.1)
10.00, 13.00 Концерт, Кєнгсвустергаузен
(1634.9) 22.35 Трансм. з Нью-Йорку: Свято
перебрання влади през. Рузвелтом.

Львівське радіо.

Пятниця, 3. березня 1933.

12.10, 15.35, 16.10, 22.50 Грамофон, 15.15
Господарський комунікат, 15.25 Збіжєва
бірка, 16.20 Для матористів: „Фєвдалізм“
17.00 Трубіна оркєстра, 18.00 Для матори-
стів: „Ант. Мальчевський“, 18.25 Легка
музика, 19.30 „Голодного накармити“
фєйла, 20.30 Швайцарський концерт, 22.35
Спортові вістки.

Субота, 4. березня 1933.

12.10 Грамофон, 13.15 Шкільний радіо-
поранок, 15.35 Для дітей: „Трансмїсія з
борозди“, 16.15 Легка оркєстра, 18.05 Ка-
меральний концерт, 18.55 Лікар і його хор-
ий, 20.00 Веч. концерт, Спортові вістки,
22.05 Шопєнівський концерт, 22.40 Сло-
вацький замки в поезії та переказах, 23.00
Концерт мандолїніста.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФОРМИ найновіші, готові і на замовлен-
ня Козловська, Академічна 22, І. п. 2—5

РЕАЛЬНІСТЬ, 9 убікацій, 1/4 морга горо-
ду, вільне мешкання при трамваї, вклас
20.000 золотих, продась Королік, Янів-
ська 53. 1505 1—7

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Подяка.

Отсим складають прилюдну подяку Ва-
панові дєнт. Нассові у Львові за сонєні
і дбайливе запльомбовання та оставлен-
ня зубів.

Марія і Андрій Кузьмичі.

НАКЛАДІА SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає такі свої видавничства:

Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner
Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche,
Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild,
Schers Magazın, Allgemeiner Wegweiser,
Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавничств:

BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41

У листах треба зазначувати:
Ausland-Abteilung. Місця платности:
Польщі: Банк для торговлі та промислу,
Познань (чековеkonto в ПКО, ч. 200.490)
Почтовеkonto в Берліні: Berlin, N-с
3.111. 9—7

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 шпальти текстові і 8 шпальт оголошенєвх.

Дрібні оголошення від слова:

і як одиошпальтовий або його місце в руб-
риці оголошенєвх
одиошпальтовий надісланє і некрозлог
в тексті і новинках
на першій сторінці

зол. 0.15
0.40
0.48
0.55

матримоніальні по
купно, продаж, винос і т. п.
шукаючі праці
слова товстим друком подвійно.

зол. 0.15
0.10
0.08

Остання сторінка 1/1 зол. 380—
1/2 200—
1/4 110—
1/8 60—

Текстові сторони 50 проц. дорожче.

За редакцією міклопїка Олексїя Костик

Виданє Рижнородностей „Діло“

За редакцією Рижнородностей „Діло“